

Síť organizací, které hájí
práva žen v České republice.

PROČ PODPOROVAT SÓLO RODIČE?

PhDr. Eliška Kodyšová, Ph.D.
8. září 2015

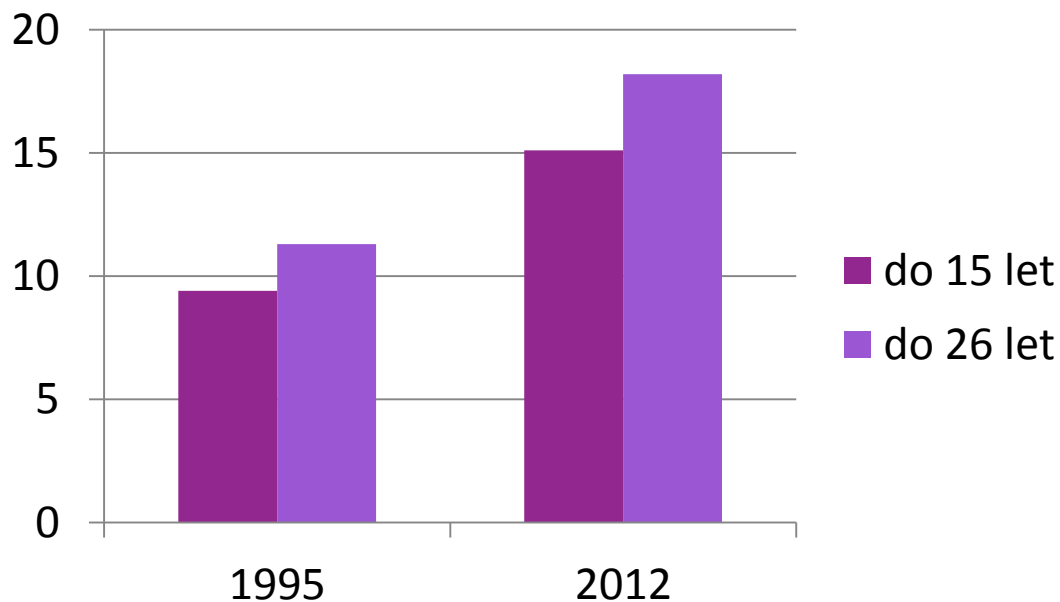
Projekt „Hájíme práva žen v ČR“ podpořila Nadace Open Society Fund Praha z programu Dejme (že)nám šanci, který je financován z Norských fondů, a Úřad vlády ČR, projekt byl realizován za finanční podpory Úřadu vlády České republiky a Rady vlády pro rovné příležitosti.

NADACE
OPEN SOCIETY FUND
PRAHA

Sólo rodiče v ČR v číslech

- 81% tvoří sólo matky s dětmi
- 22% všech dětí vyrůstá v rodinách sólo rodičů (ČSÚ 2013)
- otázka sólo rodičovství je i genderovou otázkou

Sólo rodič: dva v jednom

Sólo rodiče v ČR jsou obvykle (dle ČSÚ, VÚPSV)

- ženy
- chudší (3x vyšší riziko sociálního vyloučení u neúplných rodin než u rodin úplných)
- žijí v horších bytových poměrech a přitom dávají na bydlení větší část příjmu
- nesdílejí péči o dítě symetricky s druhým rodičem
- musí věnovat více času na zvládnutí běžných povinností
- pracují častěji na plný úvazek než rodiče žijící v páru
- více ohroženi nezaměstnaností
- vykonávají méně kvalifikovanou práci

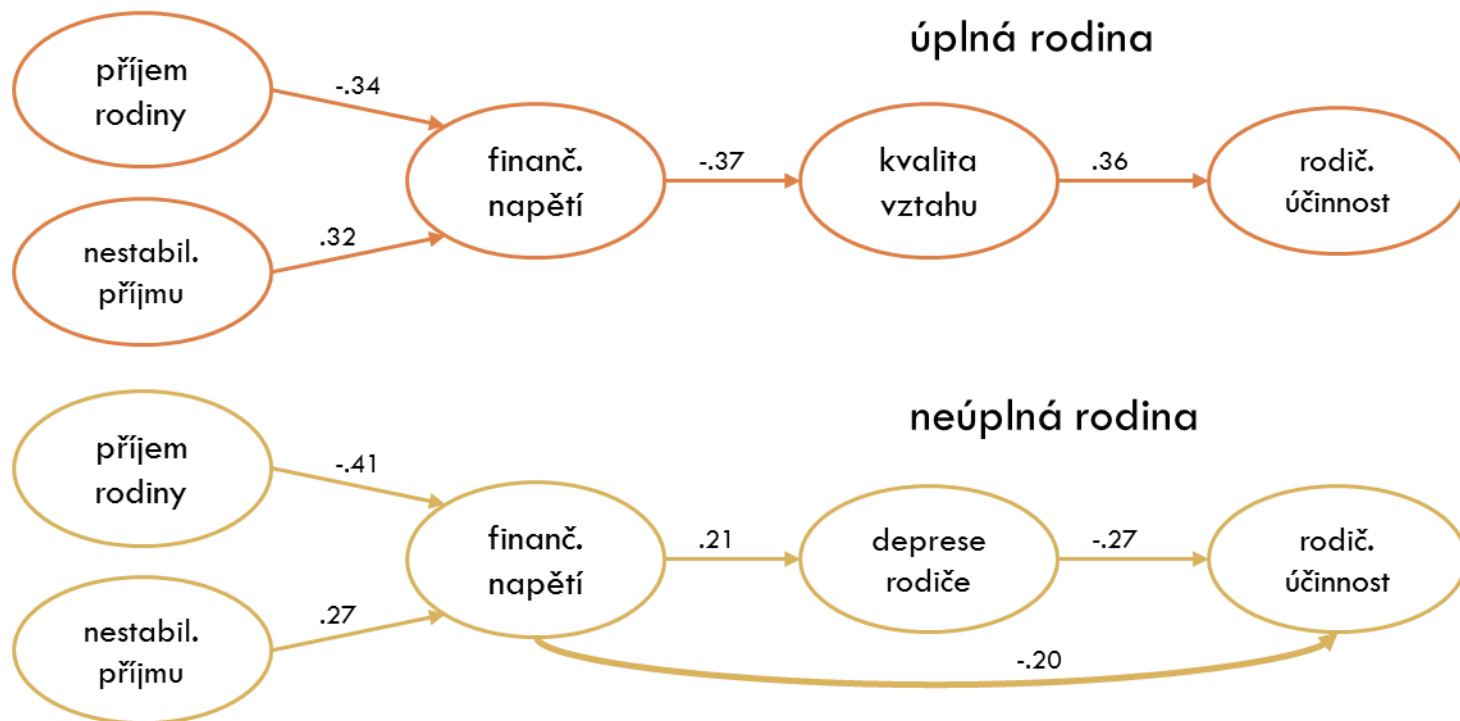
Jak působí na dítě chudoba rodiče

- celkový příjem rodiny
 - jeden z nejsilnějších prediktorů znevýhodnění
 - školní výsledky a školní absence
 - tělesné zdraví: BMI, stravovací návyky, preventivní prohlídky u pediatra či zubaře
 - psychický well-being: sebevědomí, chování, sociální status, úzkostnost, štěstí a spokojenost
- nízké/nedokončené vzdělání matky
 - dlouhodobé znevýhodnění
 - zvyšuje pravděpodobnost neprovdání se
 - přímý vliv na školní výsledky a well-being dítěte

Dle: C. Hannan, B. Halpin, C. Coleman: Growing Up in a One-Parent Family: The Influence of Family Structure on Child Outcomes. A Report for the Family Support Agency. Department of Sociology, University of Limerick, 2013: 8.500 dětí ve věku 9 let

Kvalita rodičovské péče

Zdroj: Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: the exercise of control*. W.H. Freeman.

Dopad na sólo rodiče

Nedostatek příležitostí získat zkušenosti v kvalifikovaném zaměstnání má za následek

- vyšší riziko nezaměstnanosti v předdůchodovém věku
- dlouhodobě nízké příjmy z výdělečné činnosti
- nemožnost naspořit si na důchod ve III. pilíři

U sólo matek rizika agravována tzv. **Gender Pay Gap** – průměrně nižšími mzdami žen

Jak řešit?

- Snížit počet rozvodů?
 - hypotetické snížení se nepromítne do ukazatelů prospívání dětí
 - zhoršení dostupnosti rozvodu zhorší situaci v rodinách
 - 2/5 dětí se rodí nesezdaným párům
- Snížit dopady rozvodů/rozchodů na rodiny?

Opatření: Podpora konstruktivní dohody rodičů, kteří se rozcházejí

- ✓ Podpora sdíleného rodičovství (vyšší zapojení otců do péče od narození dítěte)
- ✓ Řešení a prevence eskalace konfliktu rodičů v průběhu rozchodu (Cochem.cz)
- ✓ Prevence neplacení výživného
 - Realistické a předvídatelné výživné
 - Mediace pro usnadnění dohody
 - Podpora vymáhání výživného státními úřady

Výhody spolupráce obou rodičů

- Při rozchodu snížení traumatizace dítěte konfliktem rodičů
- Vliv druhého rodiče po rozchodu:
 - vyšší zapojení zlepšuje školní výsledky a well-being
 - kvalita sdíleného rodičovství
 - rodičovská shoda ⇨
 - konzistentnější pravidla
 - vzor dobré mezilidské komunikace
 - vyváženější vztahy v rodině

Opatření: Lepší dostupnost sociálního bydlení

- ✓ Podpora důstojného sociálního bydlení: byty rozptýlené v běžné zástavbě, nikoli segregované, dostupné ve všech obcích
 - Domy na půl cesty pro rizikové skupiny spíše než azylové domy, obecní byty s nekomerčním nájemem

Opatření: Cílená finanční podpora

- ✓ Zavedení zálohovaného výživného
 - ČR je ojedinělá v absenci pomoci rodičům, jimž povinný rodič nevyplácí výživné
- ✓ Zavedení daňového bonusu, který podporuje i rodiče s nízkým příjmem

Opatření: Podpora ekonomického uplatnění

Co s tendencí k prekérnímu zaměstnání (nízké ohodnocení vs. možnost sladit s péčí)?

- **Vzdělávání a individuální poradenství šité na míru sólo rodičům:**
 - podpora sebevědomí
 - rozvoj klíčových kompetencí pro sebeřízení, komunikaci a plánování
 - kariérní plánování a dovednosti pro uplatnění na trhu práce
- Zvyšuje efektivitu další, cílené profesní rekvalifikace
- Zahraniční zkušenosti – 75-85% dlouhodobá úspěšnost (v zemích s nižší zaměstnaností sólo rodičů – Irsko, UK)

Opatření: Podpora sladování práce a péče

- ✓ Zlepšení dostupnosti zařízení péče o děti od 1 roku až do mladšího školního věku
- ✓ Flexibilita na trhu práce: opatření ve firmách/organizacích podporující sladování práce a rodiny prospívají všem rodičům, a sólo rodičům dvojnásob
 - Doporučujeme zavedení institutů pro flexibilitu pracovních úvazků přímo do zákoníku práce
 - Inspirace dle Slovenska, UK, Skandinávie
 - Podpora tzv. flexicurity

Zdroje

- Amato, P. R. (2005). The impact of family formation change on the cognitive, social, and emotional well-being of the next generation. *The future of children*, 15(2), 75-96.
- Garriga, A., & Härkönen, J. (2009). The effects of marital instability on children's well-being and intergenerational relations. *EQUALSOC State-of-the-art report. Pompeu Fabra University and Stockholm University*.
- Hannan, C., Halpin, B., & Coleman, C. (2013). Growing Up in a One-Parent Family: The Influence of Family Structure on Child Outcomes. A Report for the Family Support Agency. Department of Sociology, University of Limerick.
- Härkönen, J. (2013). Divorce: Trends, patterns, causes, consequences. *Stockholm Research Reports in Demography*, 7.
- Bernardi, F., Härkönen, J., Boertien, D., Andersson Rydell, L., Bastaits, K., & Mortelmans, D. (2013). State-of-the-art report. Effects of family forms and dynamics on children's well-being and life chances: Literature review. *Families and Societies*.

Děkuji za pozornost

**APERIO – Společnost
pro zdravé rodičovství**

Plzeňská 66

152 01 Praha 5

T + 420 222 364 083

M + 420 739 062 011

eliska.kodysova@aperio.cz

www.aperio.cz

www.saminadeti.cz

Sólo rodiče APERIO

**APERIO – Společnost
pro zdravé
rodičovství**